

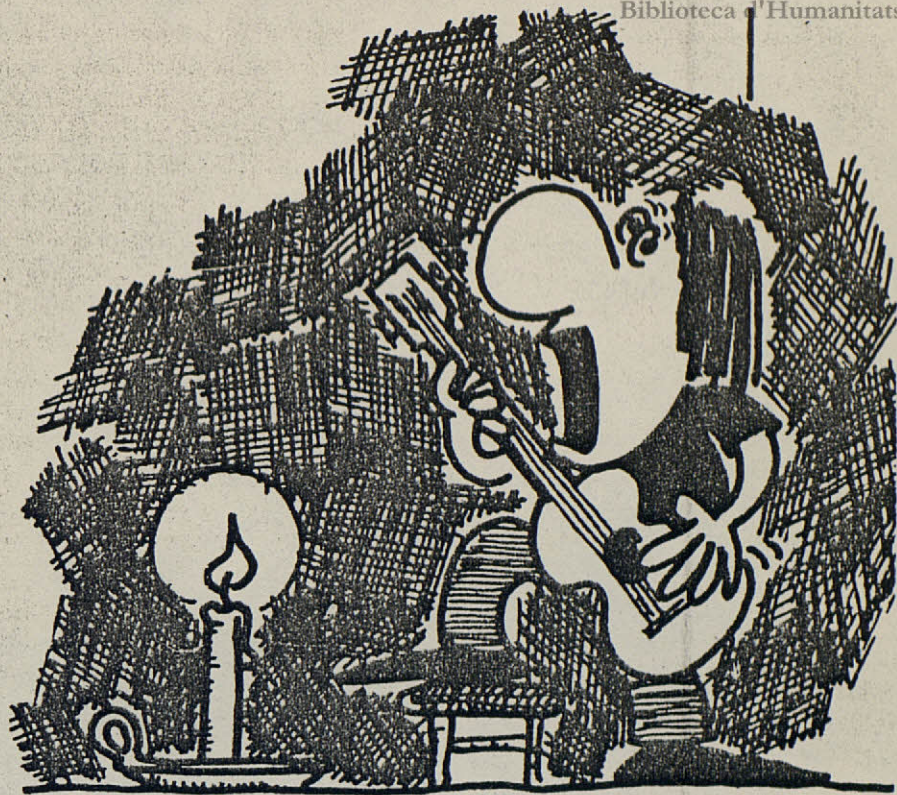
Xavier Ribalta: paladí de la llengua catalana

UNIB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

«Les barreres no són idiomàtiques, sinó ideològiques». Amb aquesta divisa a l'escut i armat únicament amb la paraula dels més eminents poetes catalans, Xavier Ribalta fa vint anys que roda pel món cantant en la seva llengua davant públics de la més variada filiació lingüística. D'aquesta manera, Ribalta ha demostrat que la fidelitat insubordinable a la llengua pròpia no és impediment per poder seguir, professionalment, la carrera de cantant; de més a més, això li ha permès de potenciar les valors de la nostra parla i de fer conèixer arreu del món l'existència d'una cultura perseguida, ultratjada, ferida de mort per part d'un Estat colonialista i totalitari que no cessa de refinar els seus procediments per tal d'esborrar els trets diferencials de les nacions que manté sotmeses al seu arbitri, tant se val que el color polític dels governants de torn sigui blanc com que sigui negre.

Aquests dies Xavier Ribalta s'ha presentat al públic de Buenos Aires i, de mica en mica, sense cap organització publicitària al seu darrere, se li han anat obrint les portes de la premsa, de la ràdio i de la TV, atenent solament als seus mèrits artístics, i fins i tot quan, en algun cas, s'alçren els obstacles del prejudici i de la intolerància, la veu del cantant de Tàrraga i la força de la seva llengua assoliren d'abatre'ls talment com el so de les trompetes i el crit del poble aconseguiren d'esfondrar les muralles de Jericó.

Al programa de mà hi llegim aquests mots: «*La dictadura franquista combatida con saña toda tentativa reivindicatoria de las nacionalidades que integran el territorio español. Catalanes, vascos y gallegos padecieron así el martirio espiritual que supone para los pueblos el silenciamiento de sus lenguas ancestrales. Si embargo, no se logró acallar esa fuerza vital que, de una manera o de otro, con toda clase de persecuciones, se manifestó en escritores y cantantes. Xavier Ribalta fue uno de los valiosos artistas que se atrevió a expresarse, expresando así parte del alma de su pueblo catalán.*». Signa: Ernesto Sábato, l'escriptor argentí de renom universal, defensor dels drets humans i, actualment, president de la Comissió investigadora dels crims comesos per la Junta militar durant els darrers set anys en què imposà el terrorisme d'Estat a l'Argentina. No és habitual que l'autor de *Sobre héroes y tumbas* s'avingui a fer aquesta mena de presentacions: àdhuc diríem que és més aviat insòlit. En aquest cas ho féu perquè, d'una banda, volgué solidaritzar-se amb els qui lluiten per la reivindicació dels seus drets nacionals, i, de l'altra, perquè reconegué els valors del nostre

SOC

artista després d'escoltar-ne els seus enregistraments discogràfics. Aquesta comprensió per part d'un intel·lectual de tant vàlua contrasta violentament amb la intolerància i el menyspreu que manta intel·lectual espanyol demostra envers la nostra parla i la nostra cultura. I no és aquest un fet aïllat. Tots coneixem l'existència d'escriptors, de professors universitaris, de filòlegs i lingüistes d'arreu del món que adopten una actitud semblant a la d'Ernesto Sábato. Si avui els catalans ens podem sentir orgullosos de l'èxit que ha assolit, per exemple, la traducció a l'anglès de *Tirant lo Blanc*, publicada als Estats Units, hem de reconèixer que, ultra els mèrits literaris de l'obra en si, bona part d'aquest èxit es deu a aquests homes que, sense ser catalans, han romput llances a favor de la nostra llengua i de la nostra literatura. I ningú no podrà negar que, Xavier Ribalta, amb la seva tasca, ha contribuït d'una manera notable a aquest reconeixement universal en presentar-se a les universitats europees, nord-americanes i canadenques cantant únicament en català, car s'ha sabut fer respectar i ha aconseguit que hom respectés i admirés les manifestacions poètiques i musicals que ell els oferia en la seva llengua. Aquest reconeixement, però, no resta circumscrit tan sols als àmbits universitaris. El públic que assis-

teix als recitals de Ribalta, sigui a Alemanya, a França, als Estats Units, a l'Argentina o al Canadà, s'assabenta que, al sarró d'aques trobador del segle XX, hi ha acumulada una literatura —popular i culta— que prové d'una reculada Edat Mitjana; que aquesta literatura s'ha produït en una llengua vàlida per a totes les manifestacions del pensaments i de l'esperit, i que es manté ben viva en el poble, a desgrat de tots els atacs anihiladors que ha sofert al llarg dels anys; que aquesta literatura i aquesta llengua constitueixen el suport d'una nació diferenciada que malda per sobreviure i per alliberar-se del jou que la manté afermada per la força a un Estat opressor.

Xavier Ribalta, quan va pel món, no fa cap concessió a l'hora de cantar: es mostra tot d'una peça. No fa, en un mot, la puta i la Ramoneta. Amb la seva actitud planteja arreu el plet de la Nació catalana. Amb el seu cant s'erigeix un paladí de la nostra llengua i, a cada país, a cada ciutat, a cada poble on posa els peus, surt a l'arena a defensar els colors de la nostra bandera i el dret més elemental i inalienable de l'ésser humà: el dret d'expressar-se en el seu propi idioma, únic i insubstituïble. Si feia altrament, traïria la seva terra i es traïria a si mateix.

JORDI ARBONÈS